

LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

No. 52.

KETVIRTADIENIS, GRUODZIO-DEC. 27, 1945

VOL. METAI XXIX

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Išengiame į naujus 1946 metus. Dieve, duok, kad šie metai būtų laimingi mūsų organizacijai, mūsų visuomenei ir mūsų senai tėvynei Lietuvai, kad ji nusikračius šlykštaus okupantų ir kvilingų jungo vel taptų laisva nepriklausoma respublika. Dieve, duok, kad visas pasaulis susilauktų tikros ramybės, teisingos taikos!

Pereitam numerį tilpo LRKSA prezidento L. Šimulio paskelbimas 65-tojo organizacijos seimo. Kadangi konstitucinių pataisų projektai turi pasiekti Istatų Komisiją 90 dienų prieš seimą, tai kuopos prasomos neatidėliojant ruošti numatomus pasiūlymus, laiku juos priimti ir pasiūsti Istatų Komisijai apsvaistymui ir paskelbimui organe "Garsas". Prie seimo ruoškimės visuomet.

Apie trijų didžiųjų valstybių užsienių reikalų ministrų konferenciją vykstančią Maskvoje ir jos sprendimus šieko tikro nežinoma. Konferencija yra apgautą bolševizmo įprastu slaptumu. Ne tos maskvinės politikos, kuri taikytis ir demokratizacijos valstybės. Kur dingę tie kilnūs sukiai, kad mes kariaujame ir aukojamės už geresnį pasaulį, už žmonių teises ir laisvę.

Beje, šiomis dienomis iškeltas dar vienas Maskva patinkantis politinis blynas. U. S. ir Anglija pripažino Jugoslaviją Maskvos priemestą Broz-Tito vyriausybę. Kaip jaučiasi Jugoslavijos žmonės namieje ir ištremime, tiek daug pasilaukoje aliantų pergalei, nesunku įsivaizduoti!

Sovietų laikraščiai išpėja turkus atiduoti Bosforą ir Juodųjų jūrų Kars ir Radahan distriktus—viso labo 10,000 kvadratinų mylių teritorijos. Bosforas ir minėtos teritorijos sudaro patį svarbiausią Turkijos nugarą. Neveltui turkai ketina gintis iš paskutiniųjų. Kaip ten bebūtų, Sovietų Rusijos "saugumo" ribų dar nesimato. Anot prancūzų priežodžio—apetitas auga bevalgang, kaip auga Maskvos teritorijų siekimo apetitas. Panašios komedijos buvo su nacių, fašistų ir japonų apetitais iki jie paspringo. Kas bus su Maskvos apetitais?

Niurenbergo byloje tarybų kiti nacių karo kriminalu išmelta akstien jū planas iškononizuoti Pabalčio kraštus ir vėliau juos galutinai prijungti prie Vokietijos. Naciai tikėjo savo pergale. Jie laukdami karo pabaigos buvo pradėję kolonizacinių užimtus kraštus. Pabalčiai kurtas vyriausias komisaras Rozenbergas buvo pabalčių kolonizacijos ir galutinai prijungti prie Vokietijos. Pabalčio kraštus būtų buvę apgyvendinti angliai, danai

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE PRIIMTOS LIETUVIŠKOS REZOLIUCIJOS

(1945 m. lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 dd.,
Congress Hotel, Chicago, Ill.)

Dėl Bendro Veikimo Lietuvos Išlaisvinimui

Darbo sekmingumas Lietuvos išlaisvinimui reikalauja, kad visi Amerikos lietuviai veiktų išvien, turėdami bendrą vadovybę sudarytą visų mūsų patriotinių srovių ir stambųjų organizacijų susitarimo pagrindu. Šitokių būdų yra susiorganizavusi dėl laisvės kovojanti lietuvių tauta pačioje Lietuvoje ir ta jos dalis, kuri šiandien gyvena ištremime—ten veikia vienas Vyriausiasis Lietuvių Išlaisvinti Komitetas (VLIK). Įžymieji Lietuvos veikėjai irgi prašo šiuo skaudžiuoju momentu užmiršti ideologinius skirtumus, telkiant visas išeivijos jėgas Lietuvos išlaisvinimo akcijai sustiprinti.

Tadgi, visuotinas Amerikos Lietuvių Kongresas lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1, 1945, Chicagoje, pilnai užgria Amerikos Lietuvių Tarybos pastangas suvienyti visas patriotine lietuvių sroves sudarant vieną organizaciją, kuri atstovaudama ir kalbėdama visų Amerikos lietuvių žardu išvystytų dar stipresnę ir sekmingesnę akciją Lietuvos išlaisvinimui. Kongresas kviečia visą darbą tautiškai srove, apimančią Lietuvai Vaduoti Sąjungą, Tautininkų centrą, Amerikos Seimo Vykdomąjį Komitetą, Friends of Lithuania, bendrai žinomas Amerikos Lietuvių Mišingų vardu, įeinant ketvirtadalis (atstovų) santykiu. Galutinas susitarimas pavedamas vykdyti visuotinio Kongreso išrinktai Amerikos Lietuvių Tarybai.

Vyr. Lietuvių Išlaisvinimo Komiteto Pirmininkui

Amerikos Lietuvių Kongresas, susirinkęs Chicagoje 1945 m. lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 dienomis, ir atstovaujamas plačiuoju Amerikos lietuvių sluoksniu, su dideliu rėmimu ir atjautimu klausiasi sveikinimo, atsiųsto Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininko.

Amerikos lietuviai per Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą siunčia karštus sveikinimo žodžius broliams lietuviams, kovojantiems dėl Tėvynės Lietuvos laisvės.

Bendro Amerikos Lietuvių Fondo Reikalai

Amerikos Lietuvių Kongresas, susirinkęs Chicagoje 1945 m. lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 dienomis, dideliu rūpestingumu vertino Bendro Amerikos Lietuvių Fondo darbus, padėdant lietuviams, karo audrų išblaškytiems po įvairius pasaulio kraštus.

ti tokią sekmingą paramos veiklą. Kongresas prašo Amerikos visuomenei padidinti jėgoms toliau teikti visokeriopą paramą Fondui, kad jis galėtų savo gelsstinčią ranką ištiesti kiekvienam lietuviui nukentėjusiam dėl karo.

Kongresas taip pat kreipia Amerikos lietuvių dėmesį, kad National War Fund, kurin įeina Bendras Amerikos Lietuvių Fondas, savo veikimą baigia 1946 metu gale.

Kad šimtai tukstančių lietuvių nuo tada neliktų be paramos, Amerikos lietuviai jau dabar renginami susirūpinti ir padėti pagrindus, kurie leistų Bendram Amerikos Lietuvių Fondui tęsti savo išganingą darbą tol, kol jis bus reikalingas.

U. S. Karo Pastangų Rėmimo Reikalai

Amerikos lietuviai, kaipp ištikimi piliečiai, visas karo pastangas rėmė didžiausiu nuoširdumu: aukojo Raudonajam Kryžiui National War Fund ir kitoms organizacijoms: ypač pirmo labai daug karo bonų ir geriaurdiškai leido savo sūnus į aktyvius pareigas kovai už geresnį žmonių ateitį. Nors tikrų davinų neturime (ir gal niekad jų neturėsime), bet apytikriai galima sakyti, kad karo bonų Amerikos lietuviai išpirkto už \$100,000,000 ir kad kovų laukiuose žuvo nemaža tukstančių mūsų sūnų! Žinome, kad namie pasilikusieji pasivertusiai darbo karo darbuose. O kadangi pradžioje gerai ir veikėme gerai, tai Amerikos Lietuvių Kongresas ragina ir toliau šia linkme veikti, įvairioms organizacijoms sulig išgaliai aukoti ir laike dabar einančios jau paskutinės Pergalės Paskolos kuo daugiausiai bonų pirkti ir tuo būdu padėti mūsų vyriausybei dar neužbaigtas karo pastangas sekmingai užbaigti.

Sibiro Tremtinių Reikalai

Lietuvių tremtinių Sibire likimas tebėra toje pačioje tragingoje padėtyje, kaip buvo prieš ketveris su viršum metus.

Padėtis pasikeitė tik ta prasme, kad anksčiau ištremtieji baigiami išmarinti, o jų vieton gabenamos naujos aukos.

Visi mėginimai tremtiniam padėti ir su jais susisiekti nedavė jokių pasekmių, nes jie yra labai suvaržyti.

Visuotinas Amerikos Lietuvių Kongresas, susirinkęs Chicagoje, 1945 m. lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 dienomis, žmoniškumu vardan laukiasi savo vyriausybės paveikti Sovietų Rusijos vyriausybę ta prasme:

1) kad būtų leista į Sibirį vykdyti rūpintis lietuviams tremtiniais Raudonojo Kryžiaus ir U. N. R. R. A. atstovams, ir

2) kad būtų daromi žygiai lietuviams tremtiniais iš Sibiro išimti ir pagabenti į jiems saugią teritoriją.

Raudonajam Kryžiui

Talkai atėjus kiekvieno Amerikos lietuviu pirmuoju rūpestiu buvo gauti žinia iš savųjų ir suteikti jiems pagalba.

POPIEŽIUS PIJŲ XII PASKYRĖ 32 NAUJUS KARDINOLUS

U. S. GAVO KETURIS NAUJUS—IS VISO
TURES 5 KARDINOLUS

Vatikano Miestas—Gruodžio 23-čią Popiežius Pijus XII-sias paskyrė 32 naujus kardinolus.

Dėl karo kardinolų skyrimas buvo sustabdytas, dėlto kardinolų kolegija buvo labai sumažėjusi. Vietoje 70 buvo pasilikę tik 38.

Jungtinėms Amerikos Valstijoms paskirti keturi nauji kardinolai, būtent: New York'o arkivyskupas Francis J. Spellman, St. Louis arkivyskupas John Glennon, Chicagos arkiv. Alphonse Stritch ir Detroito arkiv. Edward Moore. Priešais kardinola Dennis Dougherty iš Philadelphijos, Jungtinės Amerikos Valstijos, pirmą kartą istorijoje turi penki kardinolai lietuviams vragai žinomi, kaip nuoširdūs lietuvių tautos prieteliai ir gynėjai jos teisių.

Pirmu kartu kardinolus gavo turkų Armenija, portugalų rytinės Afrikos Mozambikio kraštas ir Kinija.

32 naujų kardinolų tikslu kilmės. Dabar kardinolai kilmėje bus tik 28, nariai italu kilmės ir 42 kitu tautu. Tuo būdu pirmu kartu kardinolų kolegija turės žemiausią skaičių italu kilmės.

Kitos šalys gavę naujus kardinolus: Anglija—1, Argentina—1, Australija—1, Brazilija—2, Čili—1, Holandija—1, Ispanija—3, Kamerija—1, Kuba—1, Lenkija—1, Peru—1, Prancūzija—3, Vengrija—1, ir Vokietija—3.

GENEROLAS PATTON NUMIRĖ

Heidelberg.—Gruodžio 21-mės vietos ligoninėje numirė pagarsė amerikiečių generolas S. Patton, Jr.

Gruodžio 9-tą automobilis ir roko susitrenkė gen. Patton buvo sunkiai sužeistas. Kai kurios jo kūno dalys buvo suparalizuotos. Vienok i keleto dienų generolo padėtis buvo tiek pagerėjusi, kad daugelis manė jis pasveiks. Doktorai sako ji i veike plačiuoju gangrena kilusi dėl sukretusio kraujo.

Vėlonis vadovavo U. S. armijoms, kurios atsivėmė kovose prieš italus ir vokiečius. Jis buvo vienas iš geriausių tankų kovų ekspertų.

Gen. Patton palaidotas Kučių dieną su didžiausiomis militarėmis iškilėmis Luksemburgo krašte, kur yra palaidota daug jo numytenos 3 armijos kautynėse žuvusių karių.

36 DACHAU OFICIALIAI BUS PAKARTI

Dachau.—Gruodžio 13-tą militaris aliantų teismas pasmerkė 36 Dachau koncentracijos stovyklos oficialus ir sargybinius pakorimui, vienam paskyrė viso amžiaus kalėjimą, trims po 10 metų kalėjimo. Tarp nubaustu yra penki gydytojai. Vienas liudininkas papasakojo, kad stovykloje nelaisvius suvarydavo į ledų vandenį eksperimentacijai ir dar gyvus įmesdavo į pečius sudeginimui.

Tada, kada jis buvo labiausia reikalingas.

Todėl, prasome U.S.A. vyriausybės imtis žygių, kad Raudonasis Kryžius praplėstų savo veiklą į Sovietų Okupuota Lietuvą.

Padėka Lietuvių Laikraščiams

Visuotinas Amerikos Lietuvių Kongresas, susirinkęs Chicagoje, 1945 m. lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 dienomis, iš širdies dėkoja visiems lietuviškiems Amerikos laikraščiams, kurie visu nuoširdumu rėmė ir remia Amerikos Lietuvių Tarybos darbus, užleidami savo skiltis be jokio atlyginimo pranešimams ir be jokių sąlygų pagelbėdami Amerikos Lietuvių Tarybai tęsti savo vertingą darbą.

MESKERIOTOJAI, PRISIDĖKITE SU SAVO PAGALBA

Visi jau iki šiol girdėjo ir žino apie išvietintų lietuvių Europoje vargus, kančias ir problemas, bet didžiausia tu išblaškytu visą Europą lietuvių problema, tai maistas. Įvairios šalpos organizacijos visokiais būdais stengiasi jiems pagelbėti, bet reikalas yra toks milžiniškas, kad neįtenka vien tik vienos ar kitos organizacijos pagalba ir rūpestis. Kiekvieno, kad ir menkiausia pagalba yra reikalinga ir būtina.

Niekas taip nesupranta maisto problemas, kaip meskeriotojai ir medžiotojai, kurie mėgsta išvažiuoti į nežinomas apylinkes, toli nuo savo namų atostogoms ar permainingai, bet labai dažnai nesisibystydami paklysta miškuose ir ežerynuose, kad tenka net pakelela ir kelioika dienų laukus išbūti. Tokiais atvejais meskeriotojas moka pasigauti žuvis: medžiotojas—nusišauti kiškį.

Išvietintų lietuvių padėtis Europoje šiandien yra panaši: jie paklydę bastosi po Europą, jie baduoja. Jeigu jie turėtų šiokių tokių žvejybos ir žūklavimo įrankių, kurių dabar Europoje negalima gauti, jie bent dalinai prieš savo durų sulaukytų bado vilką.

Žuvis yra maistingas valgis, o visoje Europoje, nežiūrint kur lietuvių būtų, yra upių, ežerų, jūros, kur jie patys galėtų pasižvejoti.

ŽUVO 17 KARIŠKIŲ IR 2 CIVILIAI

Billings, Montana.—Viena mylia i pietus nuo Billings, nukrito ir sudėję transportinis armijos C-47 lėktuvas. Žuvo 19 asmenų—17 kariškių, civiliai 4 kareiviai sužeisti.

Lėktuvas skrido iš Newark, N. J., į Seattle, Wash. Katastrofa įvyko dėl sniego ir audrų. Visi kariškiai yra užjūrų veteranai, kurie laukė paliosavimų iš militarės tarnystės, arba naujų paskyrimų.

GEN. YAMASHITA BUS PAKARTAS

Manila.—Militaris U. S. teismas pasmerkė buvusį japonų komandierį Filipinuose generolą Tomoyuki Yamashita pakorimui. Jo vadovaujami kareiviai papildė baisy žiaurumą prieš amerikiečius ir filipiniečius—kariškis ir civilius, neišskiriant moterų, vaikų ir kūdikių.

Militarij teismą sudarė penki generolai, pirmsėdžiaujant maj. generolui Russell B. Reynolds. Byla tęsiasi tris savaites, išklautas apie 200 liudininkų parodymenų ar savo akimis mačiusių buvusių okupantų žvėriškumus.

REPUBLIKONAI GINA MAŽU TAUTŲ TEISES

Chicago, Ill.—Nacionalis Respublikonų partijos komitetas turėjo susirinkimą. Svarstyti partijos reikalai ir ateities veikla.

Illinois valstijos gubernatorių Dwight H. Green pasakė didelę kalbą. Jis stipriai kritikavo demokratų vyriausybę už vėlavimą ir užsienio pralaimėjimus. Savo kalboje jis prisiminė Pabalčio, Lenkijos, Balkanų ir Azijos šalis, agrėjusius aukas, dėl silpno jų gynimo.

Amerikonisioji diplomacija, kalbėjo Green, vadovaujant Trumanui, vieton stovėti, kaip tvirtovė, už žmonių laisvę ir mažų tautų teises ir jų nacionalę egzistenciją, patapo paklusniu britų, prancūzų ir komunistų imperiaizmo tarnu. Trumano diplomacija praranda taiką šešiams mėnesiams praslinkus po to, kai amerikiečių armijos ir laivynai laimėjo karo pergalę. Jėgos politikos vėl valdo pasaulį, o Trumano vyriausybė beviltiškai stovi nuolai. Mes įspėjame, kad numaldavimui (appeasement) dabar yra tiek pat pavojingi, kaip ir Munichis, ypatingai kai jie surišti su Amerikos sąžinės kompromisais.

U. S. Atstovų Buto mažumos vadovas Joseph Martin iš Massachusetts irgi stipriai kritikavo demokratų vyriausybę už nelaisvėjimą savo paties mažoms tautoms, kurias sinaugia didelės agrėjusios tautos.

TEIS GENEROLA HOMMA IR KITUS

Tokyo.—Generolo M. Arthur parėdymu Maniloje bus teismas karo kriminaluose, buvus japonų komandierius Filipinuose generolas Masaharu Homma ir kiti japonų oficerai.

Pinole, Calif.—Gruodžio 17-tą dėl gaisro žuvo 4 vaikai, kiti du asmenys sunkiai apdegė.

Alton, Ill.—Gruodžio 21-ą nuo nuodingų gėrimų numirė penki asmenys, kiti aštuoni padėti ligoninėn.

Detroit, Mich.—Gruodžio 22-ą Roseville priemiesty dėl gaisro žuvo 5 vaikai.

Kaip Lietuva po Rusais Vergavo

Rusai Lietuva tikrai šimta dvidešimt metų, vadinas, tik...
...bet kurios lietuvių kartos gy...
...po Rusais. Ir per tą laiką...
...ta teko daug nukentėti...
...kovoti ir daugeliui kovoje

...avos žemę grobti rusai pra...
...jau nuo 1772 metų; gerą...
...užgrobė ir 1792 m.; jų ka...
...menė buvo užėmusi ir kitas...
...juvos dalis. Tada kraštas su...
... "maskolius vartoti". Bajorai...
...nenorėdami atiduoti valdžią sve...
...timiesiems, valstiečiai laukdami...
...baudžiamos panaikinimo. Ir su...
...kilęs kraštas uždainavo: "Dievas...
...mums apžiūrėjo, kaip tik Kas...
...ka atėjo." Bet vyriausias su...
...kilusios tautos vadas, Kasčiūka...
...buvo toli Lenkijoje, o čia silp...
...nesnūs, menkai ginkluotus lie...
...tuvo lengvai sumušė rusai; ne...
...padėjo dainos, šauksmai: "Pa...
...dek, padėk pons Kasčiūka mas...
...koliai valioti", — nepadėjo, patė...
...nelaisvėn pateko. Rusams nūrim...
...džius sukilusių kraštą, prasidėjo...
...persekiojimai. Jie palietė ne tik...
...dvarininkus, kurių didelė dalis...
...dvarų buvo atiduota rusų gene...
...olams ir valdininkams, bet ir...
...kaimo žmones. Dideli jų būriai...
...buvo išstremti už dalyvavimą su...
...kilime į tolimą Sibirą, kurį nuo...
...to laiko lietuviai gerai pažino...
...grandinėse išvagojo.

Lietuva pradėta tvarkyti iš...
...naujo. Išdalinta gubernijomis...
...atvesti visai šiam kraštui sveti...
...ni valdininkai, padidinti mokes...
...čiai, galutinai suspausti baudžia...
...noms valstiečiai, kurie, ir lenkų...
...tikais jis ejo, dabar kruvinomis...
...karomis verkt dėl nepakeliamų...
...penkybių ir visa laiką kol ne...
...buvo panaikintos baudžiamos, kė...
...krūvinai malšinamus mairtus.

Kiek palengvėjo, kai mirus pa...
...leidelei Kotrynai ir pamišėliui...
...Dovydui kraštą emė valdyt...
...velnesnis caras Aleksandras...
...Primas. Pradėtas atstatymas...
...XVIII amžiaus palaikyti sunai...
...klintų ūkių, sudėgintų trobų, nors...
...ykiu baudžiamos stulkenybės...
...nuolat didėjo: naujas rusų bau...
...džiamos sąlygas pamėgo ne tik...
...nauji dvarininkai ir rusų tarpo...
...bet ir senieji. Čia iš senovės gy...

Pradėtos kurti naujos mokyk...
...los, ypač daug įsteigta parapri...
...ni, kurias lankė daugiausia val...
...stiečių vaikai ir kurios liko ligi...
...Muravjovo laikų.

Bet kartu Vakaruose kilo kru...
...na karo žvaigždė, prancūzų im...
...peratoriaus Napoleono Bonapar...
...to asmenyje, ir Rusija įstrau...
...ė į jo karus, čia eidama prieš...
...jį, čia sykiu su juo. Trumpiau...
...kas kelias iš Rusijos į Vakarus...
...jo per Lietuvos laukus, ir trauk...
...ama jais alkana rusų kariuome...
...nė naikino visą maistą ir pėsa...
...versdama vietos gyventojus...
...getauti, o stiprius vyrus...
...almdama beveik visam amžiui į...
...riuomenę. Išvaikėjo tada...
...Lietuvoje pamitai kareiviai be...
...tik visus kraštus, kur tik buvo...
...ariaujama. Išvargę valstiečiai

...vylėsi išsigelbėsi prancūzams...
...atėjus:

"Berneliai, berneliai, kur...
...jūsų valnastis?
...Eikit pas prancūzą, tenai...
...aną rasit."

Ne tiek nuėjo, kiek pačių prancūzų...
...Lietuvoje susilaukė kai...
...1812 m. Napoleonas, paskelbęs...
...rusams karą ir surinkęs milžiniš...
...ką kariuomenę, su didžiausiais...
...pulkais įsiveržė į Lietuvos kraš...
...tą, eidamas per jį į Rusijos gi...
...lumą. Iš Prūsų per Žemaičius...
...iš šiaurės suvalkijos per Kauną...
...ir Vilnių, traukė suvalkijos ap...
...linę Gardiną, traukė kariuome...
...nės tūntai. Praėjo, praūžė, o Lie...
...tuvoj palikė tuščius laukus ir...
...aruočius, nuskurdusius žmones.
...O čia štai vėl reikalaujama maist...
...to ir pašaro tai prabėgusiai ka...
...riuomenei išlaikyti, reikia duo...
...ti savo žmones, į kariuomenę sau...
...goti prancūzų užpakalinėms...
...nijoms. Kurios vyrus nesukub...
...ba išvesti besitraukiantieji iš...
...Lietuvos rusai, tuos suvarė į...
...prancūzų pulkus, Lietuvos pul...
...kus pavadinus, ir kautynėse...
...pastatė brolių prieš brolių, karia...
...ti ne už savo krašto laisvę, bet...
...už prancūzų ar rusų laimėjimą.

Po kelių mėnesių prasidėjo...
...dar bėsenos už pirmąjį pėtvynį...
...atogrūdis, kada sumušti Rusijoj...
...prancūzai, ne surikiuotomis eilė...
...mis, bet alkanomis gaujomis, iš...
...tvirkusiais būriais pradėjo bėgti...
...per Lietuvą į vakarus. Sudegi...
...no didesnę kaimų ir miestelių...
...dali, atnešė ligas, suvalgė, suėdė...
...viską, kas tik buvo likę; pra...
...bėgo, vėl palikę Lietuvą didžiausiu...
...siame kurdė. Ir dar ilgus metus...
...negalėjo mūsų žemė nuo tų var...
...gų atsigaityti, atsikvėpti.

Aptilus karams, trumpą laiką...
...atėjo poilsis. Tuo pasinaudoda...
...ma karštesnė Lietuvos jaunuom...
...enės dalis, daugiausia Vilniaus...
...Universitete susibūrusi, puolė...
...dirbti kaimiečių tarpe, stengda...
...masi ją, kad ir sunkias baudžia...
...vas einančią, dvasinio atvilgijo...
...aukščiajam pakelti. Du Simanai—
...Daukantas ir Stanevičia, broliai...
...Nezabaitauskiai, Poška, Valiūnas...
...Smolskis, Vizgirda ir kiti, prad...
...dėjo telkti lietuviams knygutes...
...apie dabartį ir praeitį, dvasinio ir...
...pasaulinio turinio, emė platinti...
...jas žmonių tarpe, kurti mokyk...
...las, kelti apsnūdusią lietuvių...
...samonę. Vargo prispausti žmo...
...nės, tikėjosi rasti kokią nors iš...
...eitį. Tačiau neligai truko tas po...
...ilsis. Mirus Aleksandriui ir 1825...
...m. Žiauriam Nikolajui Pirmajam...
...atsisėdus Rusijoj soste, vėl ge...
...ležinė ranka sugniaužė visą kraš...
...tą, prislėgė visą savarankišką...
...Lietuvos gyvenimą. Išardė ir lie...
...tuvių tautinio judėjimo pradžia...
...Kadangi sykiu buvo imta dar la...
...biau spausiti valstiečius, kurie vis...
...apie "valnastį" svajojo, matyda...
...ai aplinkines valstybes senai pa...
...naikinus baudžiamas, tad nenuo...
...stabu, kad kraštas tikėjosi išsi...
...gelbėsias vien sukilęs prieš rus...
...us.

1831 metais sukilo beveik visa...
...Lietuva. Didžiausiais būriais

...rie sukilimo prisidėjo ir valstie...
...čiai lietuviai, laukdami, kad su...
...kilimas atpalaiduos juos ne tik...
...rusų pančių, bet ir iš savo dvar...
...rinukų globos. Trumpu laiku vi...
...ši žemaičiai rados laisvi, rusų...
...kariuomenė iš ten pabėgo. Veda...
...nai juveičiaus, jie vertėsi prie...
...jūros, kad iš svetur... gauti...
...gi ginklą ir pagalbą... svajo...
...dami dainavo:

"Eikim visi...
...O laivai...
...Staličiai...
...Ir cara..."

Dabar galėjo pasireikšti...
...rusis Nikolajus. Buvo...
...siunčiami į Sibirą...
...imamos ir atiduodamos...
...ir ne tik dvarininkams, bet ir...
...šiais atgabenimais iš Rusijos...
...poselėnams; bažnyčios ir vie...
...nūdyti atimami ir atiduodami...
...kitiems. Visur įvedama rusų ka...
...ba ir stotimi rusai valdininkai...
...Bet koks murmėjimas, bet koks...
...valstiečių nepasitenkinimo iš...
...reikšimas malšinamas kazokų n...
...gaikomis.

Nutilo isteriota Lietuva ir...
...statė rekrutus rusų kariuome...
...nei. O jų reikėjo daug. Rusiai...
...nuolat painiojosi į naujus karus...
...vis naujų žemių ieškodami. Ir...
...vėl lietuviai kareiviai tranšėsi...
...po tolimus pakraščius, visam am...
...žiui atskirti nuo savo gimtinės...
...Bet pagaliau ir Nikolajus susil...
...laukė spresnio prieso, įsipa...
...niojęs į pagarsėjusį 1855 metų...
...Krymo karą su prancūzais, ita...
...lais ir turkais. Jam valstybę va...
...kanti, išbujojo tik didžiausias va...
...galiavimas ir neteisengumas, ir...
...kai teko kariauti ne su puolauki...
...nėmis tautomis jų pačių krašte...
...bet savo krašte su stipriu prie...
...šu, tai pasirodė, kad kariuomenė...
...neturi nei maisto, nei pašaro, nei...
...ginklų, nei drabužių, nei aval...
...nės. Basa, alkana, beginklė, d...
...siškai prislėgta baudžiauninkų...
...vergų kariuomenė negalėjo sėk...
...mingai kariauti, ir karas buvo...
...pralaimėtas. Nikolajus mirė...
...vienai sakei, kad iš susigrauzimo...
...kiti—kad buvęs nuuodytas.

Jo vietą apėmęs Aleksandras...
...Antrasis tuoj baigė karą ir, ma...
...tydamas didžiausią nepasitenki...
...nimą esamąja tvarka jau ne tik...
...tai Lietuvoje, bet ir visoje va...
...stybėje, sumanė keisti senąją...
...tvarką, tobulinti valstybės valdy...
...mą ir pirmučiausia panaikinti...
...baudžiamą. Sykiu norėdamas nu...
...raminti visuotinį bruzdėjimą...
...kiek sušvelnino vidaus priespa...
...dą.

Pakėlė galvą ir Lietuva. Žem...
...aičių vyskupas Motiejus Val...
...lancius emė rinkti aplink save...
...lietuvių šviesuomenę, vėl prad...
...joti plaukti į žmones lietuviškos...
...knygos, pradėta kurti mokyklos...
...visaip šviesti žmones. Visoj Lie...
...tuvoje sparčiausiai siaučiant gir...
...tuoklystei, kurią ypač kėlė pa...
...reiga gert savo pono, bravarė ga...
...minamą ir savo dvarą kareikiom...
...parduodama degtine. Valančius...
...sumanė pradėti blaivybės kovą...
...Ta kova iš pradžių jam visiškai...
...sekėsi. Per keletą metų, prade...
...dant 1856 m., pirmučiausia žemai...
...čiai, paskiau ir ktos Lietuvos da...
...lysi, raginamos kunigų iš sakyk...
...lų, knygų skaitymo, nuolat kal...
...binamos geros valios žmonių, vi...
...sai nustojo gerti. Bravarai nebe...
...veikė, karštimas stovėjo tuščios...
...bet dar ir valstybės ižda nebeplau...
...kė akcizės pajamos. Sujudo ak...
...čyžininkai, dvarininkai, karcia...
...mininkai. Kaip čia privertus...
...žmones gerti? Tačiau nepadėjo...
...nei grasymai, nei priesaismai, nei...
...valšinimas, nemokama degtine...
...gatvėse ir prie vieškelių, žmo...
...nės negėrė ir šėtėsi metus išsi...
...laikė blaivi. Tiktai 1863 g. Mu...
...ravjovui uždraudus blaivybės...
...brolijas, žmonės vėl grįžo prie...
...degtinės.

...tuošėsi naujomis sąlygomis, be...
...baudžiauninkų, vesti ūki, bet ki...
...fi, žinodami, kad vergijos pa...
...naikinimas yra neišvengiamas...
...stengėsi iš anksto apsidrausti...
...nuo galimų nuostolių: daug kas...
...skubiai emė naikinti kaimus, at...
...imta iš kaimiečių žemę jungė...
...prie savo dvarų, ar naujus dvar...
...rus kūrė: o kiti, norėdami dar...
...atrodyti, geradariai, patys atlei...
...do savo baudžiauninkus; tačiau...
...be žemės, gerai žinodami, kad...
...jie bado verčiami, patys ateis...
...juos bergauti. Pradėjo augti ne...
...pasitenkinimas. Jį padidino d...
...nedečiūsių kilęs badas, o galu...
...tinais žmonės išjudino pačios r...
...fermos vilkinimas,—nors 1861...
...m. vasario mėn. 19 d. (kovo mėn...
...d.) buvo paskelbtas laisvės ak...
...tas, tačiau reforma vis dar...
...nė buvo vykdoma, vis dar kau...
...džiūnai turėjo eiti baudžia...

Tai nenuostabu, kad vos pra...
...sidėjus 1863 metų sukilimui di...
...deli valstiečių būriai stojė su...
...ginklų rankose prieš rusų val...
...džią; susidarė net savarankiški...
...lietuvių sukilėlių būriai, kun...
...Mackovėjai, Puidokai, Luko...
...šiuo ir kiti vėdami. Tačiau su...
...kilimo dalyvių valstiečių l...
...jau daug mažiau, negu 1831 me...
...tai ir pats sukilimas buvo grei...
...čiau numalšintas.

Šį kartą, sukilimui prasidėjus...
...Lietuvos malšinti buvo atsiųstas...
...Muravjovas, teisingai forku...
...pramintas. Turėdamas daug ka...
...riuomenės ir veikdamas prieš iš...
...sklaidytus, menkai apginkluotus...
...stikilelių būrius, jis lengvai juos...
...mušė ir blaškė. Pagautus karo...
...kankino, kartvėmis Lietuvą nu...
...statė.

Paskelbęs obaisi "nukryžiuoti...
...Lietuvą", Muravjovas kartu su...
...manė ją surusinti, paversti gry...
...nai rusišku kraštu. Pats veikia...
...atšauktas, jis ne viską savo ja...
...kymais galėjo praversti gyvenim...
...e, bet jo papedininkai toliau...
...varė jo sumanytą darbą.

Pirmučiausia buvo numatyta...
...atimti iš vietos gyventojų žem...
...ė ir ją apsdinti rusais. Tai...
...gi tremiami į Sibirą visi, kurie...
...tik buvo įtariamai pritarę sukil...
...limui—tiek dvarininkai, tiek iš...
...tisi valstiečių kaimai. Jų žemės...
...atimamos ir jų vietoje sodinami...
...rusai. Draudžiama vietos gyven...
...tojams parduoti žemę. Atimama...
...beveik visa bažnyčių ir vienuo...
...lynų žemė ir atiduodama arba...
...cerkvėms arba rusams kolonist...
...ams. Būriais gabenami įvairūs...
...burliokai, kurie turi sudaryti...
...patros būdai berasičiai, rusų kul...
...tūros atramą Lietuvoje. Daug...
...vėliau, paaiškėjus kad ta priemo...
...nis vis delto Lietuvos nesuru...
...sins, buvo įkurti specialiniai ba...
...jorų ir valstiečių bankai, kurie...
...turėjo atpirkti žemes iš dvar...
...inukų rankų ir jose sodinti tvir...
...tas rusų kolonijas. Tą darbą, Lie...
...tuvai daug pavojingesnį už prie...
...vartą, sustabdė tik Didysis Ka...
...ras.

Nauja priemonė kraštui suru...
...sinti turėjo būti įvedimas rusų...
...raidžių lietuvių raštams, spau...
...dos uždraudimas. Bet čia smar...
...kiai apsisvilta. Nors tas nelem...
...tasis spaudos uždraudimas tru...
...ko ištisa keturiasdešimt metų...
...nuo 1863 ligi 1904 m., bet tik...
...iš pradžių kartais pavykdamo į...
...brukti žmonėms rusų raidėmis...
...spausdintas knygas, kol dar vei...
...kė 1863 m. baimė. Bet veikiai...
...Lietuva su uždraudimu apsipra...
...to. Tas pats vysk. Valančius pir...
...mas surado kelią į Prūsus, ten...
...emė spausdinti knygas, tvarkė...
...slaptą gabenimą per sieną ir pla...
...tinimą krašte; jo pėdomis, ne...
...žiūrint persekiojimų, nuėjo kiti...
...dvidešimčiai metų praėjus įsikū...
...rė pirmasis Didžiajai Lietuvai...
...skiriamas laikraštis "Aušra"
...(1883), toliau jų atsirado dau...
...giau, uždraustos knygos pasiekė...
...visus Lietuvos kaimus ir pasiro...
...dė, kad nors "Anei rašto, anei...
...druko mums turėt neduoda; te...
...gul, sakė, bus Lietuva ir tamsi...
...ir juoda", tie "tamsi" Lietuvos...
...žmonės laimėjo kovą su rusų val...
...džia dėl savo knygų ir tos kov...
...os metu net sutvirtėjo, rado...
...naujų spėkų ir naujo pasiryžimo...
...koviškai kovai, dabar jau kovai...
...politiniam gyvenimui.

Teisingai buvo pasakęs vysku...
...pas Baranauškas—

Neįveiksi, sūnau šiaurės;
...mūsų širdys tvirtos,
...senai buvo išmėgintos,
...senai keptos, virtos.

Tas širdies tvirtumas padėjo...
...įveikti ir kitus pasikėsinimus...
...prieš Lietuvos kraštą. Buvo mė...
...ginta rusinti ir per mokyklas...
...Uždarytos gyvavusios kiekvie...
...nų paraprijų, parapriės mokyk...
...kultū vadinamosios "sieloskosios",...
...su lietuviškai ne žodžio nemo...
...kanais rusų mokytojais, rusų...
...vadovais, rusų caro ir pravosl...
...lavų parpinimu. Vyskupo Val...
...lancius paraginai žmones ilgą...
...laiką pasišviestę ten savo vai...
...kūnais mokydami juos pa...
...lyvose, išlaikydami slap...
...tas mokyklas. Pradėjo leisti va...
...kūnais mokyklas tik daug vė...
...liau, kada buvo jau pakankamai...
...lietuviškų elementorių ir knygų...
...kuriomis galima buvo atsverti...
...kenksmingą rusų mokytojų ir...
...mokyklų įtaką. Kartu nebuvo...
...praileidžiama nė viena proga rei...
...kalauti savų mokyklų su lietu...
...vių kalba ir lietuviams mokyto...
...jais. Ir pagaliau, susidarūs pa...
...lankioms politinėms sąlygoms...
...1905 metais, beveik iš viso kraš...
...to vienu sykiu buvo išvyti ko ne...
...visi rusai mokytojai ir vietoj jų...
...pasodinti savieji. Nors išvytieji...
...mokytojai vėliau sugrįžo, bet...
...nuo to laiko buvo įsileista lietu...
...vių kalba jau ir į valdžios mo...
...kyklas, atsirado lietuvių moky...
...tojų Lietuvoje, nebebuvo reikalo...
...slapta mokyti.

Kaltinimas, kad daugelis ku...
...nigų dalyvavo sukilime ar jam...
...prijautė, davė Muravjovui ir jo...
...papedininkams progos pradėti...
...žiauriausią kovą su katalikų ba...
...žnyčia neva lenkinimui per ba...
...žnyčią sustabdyti. Mėginta įvesti...
...katalikų bažnyčiose rusų kalbą...
...bet tik retas silpnadvasis kuni...
...gas išpildė tą reikalavimą. Kiti...
...vyskupo Valančiaus padaršinti...
...ar sudrausti, pasipriešino, ir nu...
...tos minties veikiai teko atsisa...
...kyti. Uždrausta statyti naujas...
...bažnyčias, senas taisyti, uždrau...
...sta statyti kryžius ir koplytėles...
...prie kelių, o tačiau kryžiai nak...
...timis kaip grybai dygo. Suvar...
...žytos visokios eisenos, procesi...
...jos, kunigų važinėjimai į sveti...
...mias paraprijas, Nieko negelbė...
...Sumanyta palengva atimti ba...
...žnyčias ir paversti jas cerkvėms...
...Uždaryti vienuolynai ir išvaikyti...
...vienuoliai. Imta vartyti katali...
...kų mokinius į pravoslavų moky...
...klas, įvesta rusų kalba per ti...
...kybos pamokas. Čia buvo suni...
...kiau priešintis, nes sudurtų jį...
...pradžią su stipria valdžios pajė...
...ga ir žmonių baimė viešai stoti...
...prie valdžios įsakymus, kad ir...
...nėtisėtus, neteisėjus ir skau...
...džius. Bet lietuvių samonei ky...
...lant ir čia rusų valdžia paga...
...liau susilaukė griežto pasiprieš...
...nimo. Daugiausia pagarsėjo pa...
...sipriešinimas prieš Kražių Be...
...nediktinį bažnyčios ir vienuo...
...lyno uždarymą. Pustrčio mėne...
...sio paraprijiečiai neleido prie...
...bažnyčios valdžios atstovų, kol...
...pagaliau 1893 metų lapkričio...
...mėn. 10 (22) d. atkeliauvo į Kra...
...žius pagarsėjęs gubernatorius...
...Klingenbergas su kazokų simti...
...ne; nuožmiai kankindami ir žu...
...dydami bažnyčią ginančius žmo...
...nes, neįstengė tačiau jos užim...
...ti ir išvaikyti gynėjus. Šių "Kra...
...žių skerdynių" atbalsiai paskli...
...do plačiu garu ne tik po Lie...
...tuvą, bet ir po visą pasaulį, ir...
...sukėlė lietuvių visuomenėje no...
...ro dar smarkiau pasipriešinti...
...prieš kiekvieną pasikėsinimą...
...Kražių byla ir pora metų po...
...to įvykę šiauliuose ir Mintaujo...
...lietuvių mokinijų "maiktai" prieš...
...pravoslavų cerkvių lankymą, pri...
...vertė rusų valdžią iš pradžių su...
...švelninti savo tikiybę politika...
...o 1905 metais visai išsėdėti...
...griežtų persekiojimų.

Tolimesni Lietuvos gyvenimo...
...po rusų valdžia įvykiai jau ge...
...riau žinomi dabartinėms kar...
...toms, nes dauguma suaugusių at...
...simena ir lietuvių spaudos gra...
...žinimą 1904 metais, revoliucijos...
...judėjimą 1904-1905 m. parodžiu...

VISUOTINAS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS BUVO IŠPODINGAS

(Tęsinys iš 2-ro puslapio)

ir pažįstami 478 asmenimis. Btu...
...ras visokeriopaip stengiasi teikti...
...teisingi ir kitokią pagalbą bena...
...miams lietuviams.

LAIC Centro Pranešimas

Ši įstaiga yra New Yorke. Jo...
...je dirba pulk. K. Grinius, adv...
...K. Jurgėla, p-lė M. Kizytė. A...
...pie LAIC darbus pranešė adv...
...Jurgėla. Biuras išleido eilę vei...
...kų, duoda kas savaitę, ir daž...
...niau, žinias lietuvių laikraš...
...čiams. Daugelis laikraštinių...
...profesorių ir kitų spaudos dar...
...binkų bei visuomenininkų kreip...
...iasi į LAIC prašydami infor...
...macijų apie Lietuvą. Nežiūrint...
...negausių sumų, kurias biuras ga...
...li išleisti, nudirbami labai svar...
...biūs darbai spaudos, propagandos...
...srity, ginant Lietuvos bylą.

Rezoliucijų Priėmimas

Baigiantis paskutiniam kon...
...greso posėdžiui priimtos rezol...
...ucijos, kuriomis USA lietuvių...
...pasisako už demokratinius prin...
...cipus; dėkoja Amerikos spaudai...
...už palankumą Lietuvos reikalui...
...pasisako prieš "veto power"
...Jungtinių Tautų organizacijoje...
...pasisako už reikiama USA kari...
...ni pasirošimą paremti demokra...
...tijos ir laisvės principus; reika...
...lauja laisvės Baltijos kraštams...
...reikalauja, kad Tarptautiniam...
...karo tribunole naciai būtų tei...
...siami už visus kriminalinius nu...
...sikaltnimus Lietuvoje, taipgi iš...
...kelti bylą ir rusu kriminaliniais...
...nusikaltniams Lietuvoje; remia...
...mos VLIK pastangos ir BALF...
...darbai; įvertinama Raudonojo...
...Kryžiaus pagalba; reikalaujama...
...kad būtų leista Raud. Kryžiaus...
...atstovams vykti aplankyti Rusi...
...jon išvečtus lietuvius, kad jie...
...būtų grąžinti į Lietuvą; užgria...
...pastangas suvienyti visas patrio...

tines grupes į bendrą darbą Lie...
...tuvos laubai. Kongresas kviečia...
...tautininkų grupę, kuri yra žino...
...ma Amerikos Lietuvių Misijos...
...vardu, prisidėti prie ALT, ir...
...jiems ALT-je skiriama lygus...
...skaičius vietų, kaip ir kiekvie...
...nai iš kitų trijų grupių. Kong...
...resas remia World Bill of...
...Rights organizaciją; dėkoja lie...
...tuvių laikraščiams už paramimą...
...kongreso ir ALT darbuotės; dė...
...koja visiems prisidėjusiems prie...
...kongreso pasisekimui.

Kongreso rezoliucijų komisija...
...pasituntė ypatingai atsiskaukiamą...
...rusų tautą, kad atitrauktų ka...
...riuomenę iš Lietuvos ir kad abi...
...laisvos tautos galėtų gyventi ge...
...ruose kaimyniškuose santykiuo...
...se.

Daug Aukota

Įdomu, kad per visą paskuti...
...nės dienos posėdžių eigą, via...
...plaukė aukos. Pvz., Waterburio...
...kolonija per delegatą Aleksį at...
...vežė 700 dolerių. Kongresą bai...
...giant aukų buvo 19,000 dolerių.

ALT išdininkas M. Vaidyla...
...dėkojo už gausias aukas, kurics...
...nueis vadavimui Lietuvos:
— Gal dar ilgai reikės kovoti,
bet laisvą, nepriklausomą Lietu...
vą mes atstatysime.

Kongreso Užbaiga

Užbaigiant kongresą ALT pir...
...minikas šimitus:
— Sujunkime pečius viso pa...
...saulio lietuviai! Prikelkime Lie...
...tuvą mūsų! Tautos meilės, Lie...
...tuvos meilės ugnyje tegu sude...
...ga Lietuvos prieštai.
Chicago Lietuvos Tarybos...
...pirmininkas dr. Draugelis:
— Kongreso darbai mums į...
...kvėpė naujas viltis. Susitiksime...
...Lietuvai esant išlaisvintai.
Kongresas baigtas Amerikos...
...ir Lietuvos himnais. J. Pr.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ AUKA LIETUVIAMS ŠELPTI

A. Bauze (adresas: 5 Hampden...
...St., Hurlstone Pk., Sydney, Aus...
...tralia) parašė p. Zadeikiui, Lie...
...tuvos Igaliamat Ministrui, to...
...kį laiką:

"Sydney lietuvių tarpe su...
...rinkome trisdešimt svarų ir...
...vieną šilingą. Pinigus per ban...
...ką pasiunčiau Tamstos vardu...
...ir prašome perduoti badaujan...
...tims lietuviams ten kur ga...
...lima ir kur labiausia reikalin...
...ga.

"Mes aukotojai politinio kėr...
...to neturime, tikrai mūsų troš...
...kimas yra gelbėti patekusius...
...lietuvius skurde. Jeigu nesu...
...darytų sunkumų, prašau auko...
...tojų pavardes padėti į lietu...
...višką laikraštį ir tą prisūsti...
...man. Taipgi mes norime su...
...eiti į kontaktą su Šelpimo Ko...
...mitetu ir gauti žinių, kurių čia...
...trūksta.

"Puikiausių linkėjimų nuo...
...mūsų Australijos lietuvių...
...Tamstai ir per jus visiems A...
...merikos lietuviams."

Lietuvos Pasiuntinybės prie...
...šas: Auka Amerikos doleriais...
...susidarė \$96.09. L. Pasiuntinybė...
...A. L. Dr. nuosirdžiai ačiūoja už...
...patrijotinį rūpestingumą ir vis...
...siems aušotojams už pareiškimą...
...lietuviško solidarumo tokiu gra...
...žiu būdu. Auką naudojame "Ka...
...ledinių dovanų" proga per sa...
...vytarpinę pašalpos draugijas

tremtinių vaikams, kuriems la...
...biausia reikalinga.
Lietuvos Pasiuntinybė
Washington, D. C.
1945 m. lapkričio 10 d.
Paraginimas

Šia proga Lietuvos Atstovas...
...ragina visus laisvėje gyvenan...
...čius lietuvius pasiūsti kalėdines...
...dovanėles visais prieinamais ke...
...liais (o kas ieško, jos visad...
...susiras) karu nuskriaustiems lie...
...tuviams, kam jie nebūtų. Jei...
...būtų kam neaišku, ką ir kaip da...
...ryti, tai juk patarimų visados...
...galima gauti, parašius Lietuvos...
...Konsulatams, BALF, LAIC,
...Post Office.

IDOMIOS NAUDINGOS KNYGOS

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALI...
...KŲ DARBAI. Išleido kunigų Vienybė...
...Stambaus format, 352 puslapiai...
...Knyga padalinta į penkis skyrius ap...
...imančius Amerikos lietuvių parapri...
...jas, draugijas ir įstaigas, moksle i...
...staigas (aukštesnės ir paraprijos mo...
...kyklas), apūdą ir įvairių veikėjų ve...
...terinių biografijas. Knyga iliustru...
...ta 40 paveikslais. Knygą kaina kie...
...tais visaisiais \$3.00, paprastais aptai...
...siais \$2.00.

NUSIŠYPSOK! Suradė J. K. M...
...Tai

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)
Laisvai siūsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 8-4711
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VYKDOMOJI TARYBA

Kun. J. F. Baltuševičius, Dv. Vada, 1708 Jackson St., Scranton, Pa.
L. Simutis, Presidentas, 2884 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
J. Valaitis, Vice Presidentas, 218 Ferdinand St., Scranton, Pa.
W. T. Kvetka, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yonakas, Išdavininkas, 57 Church St., Pittston, Penn.
P. Karasauskas, Išd. Glob., 13 Garrison St., Lyndwood, W.-B., Pa.
V. Abramaitis, Išd. Glob., 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Dr. A. G. Rakauskas, Dr. Kvotėjas, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
2. Edvinas Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.
3. Juozas Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Adv. Jonas J. Grigalius, 52 "G" St., So. Boston, Mass.
2. Pranas Rakauskas, 171 Crary Ave., Binghamton, N. Y.
3. Jurgis Tumasonis, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA

1. Juozas Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kazys D. Rubinas, 10508 Edbrooke Ave., Roseland, Ill.
3. Veronika Petraitienė, 550 Broad St., Hartford, Conn.

SVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. J. K. Miliauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kun. J. A. Karalius, 129 So. Jardin St., Shenandoah, Pa.
3. Jurgis Venalovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Kazimieras Jlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
2. Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
3. Bronė Rakauskienė, 171 Crary Ave., Binghamton, N. Y.

JAUNIMO KOMISIJA

1. Kun. Alf. Zukauskas, 64 Church St., Pittston, Pa.
2. Leokadija Zemaitė, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
3. Kun. J. Savulis, 117 Lackawanna Ave., Duryea, Pa.
4. Jurgis Šlakis, 2038 Price St., Scranton, Pa.
5. Ant. Kažkauskas, 47 Cook St., Ashley, Pa.

Žuvėdrų Kerštas

Tarp smėlio kalnų ir pušynų — ežeras. Amžinai ramiu vandens paviršium ir gelsvo aukso smėlio krantais.

Žmonių nelankomas ir pasakendęs tyliam liūdesy...

Tik pušys nuo kalno nuleidusios kasas grožėjasi jo skaidriame vandeny...

Ant ežero kranto, šalia pušyno, — miško sargo namelis.

Jis gyvena vienui vienas. Turi tik didelį seną šunį, ežero liūdesį ir skaudžius atsiminimus.

Vakarais, kai ežeras apsikloja migla ir skamba žuvėdrų alkani klyksmai, miško sargas sėda ant ežero kranto ir švilpauja fleita.

Vis toje pačioje vietoje, vis tą pačią liūdną, kaip žuvėdrų klyksmas, melodiją.

Ten yra supiltas kapas ir ten, ant to kapo, jis rymoja iki pusianaukčio.

Jo fleitos melodija klaiki ir liūdna, o laukinis verksmas plinta iš jos per platų ežerą.

Padeda fleitą ir tyliai tąja pačia melodija niūniuoją žodžius, daug sykių kartodamas.

Grįžk pas mane, Genyte, grįžk pas mane vargdie, grįžk pas mane, mylimoji. — Vargą vargsime kartu.

Žmonės žino jo dainelę, bet nemėgsta jos klausytis.

Prieš dvidešimt metų jis buvo jaunas. Aukštas ir tamsiai mėlynų akių.

Mylėjo šalimo kaimo ūkininko gražią dukterį Geniutę.

Ji buvo nepaprasto grakštumo ir turėjo šviesias ir tyras, kaip kūdikio, akis.

Įkūnyta sveikata ir žydėjimas. Jis buvo neturtingas, o ji turtingo ūkininko dukterė, ir tikrai nebūlys ežeras žinojo jų svajones.

"Gyvenimas pražus...", jie sakydavo, o krykštaujantis žuvėdras jų žodžius patvirtindavo.

Ežero veidrody gėrėdavosi savo jaunyste, o vasaros saulėlydžiai rausvai dažydavo jų mintis.

Gamtos vaikai... Tylėje ir atskirybėje jausdavo nepaprastą artumą, o vasaros naktų dangus paversdavo juos skaidriais rasos krislais.

Tylėdavo, kaip du vandens lašai, — už juos kalbėdavo ežeras ir džiugaujantis žuvėdras, — jų laimės dalininkai...

"Be žuvėdrų mes negalėtume gyventi," juokais sakydavo jie.

Rudenį jis gavo kvietimą stoti į kariuomenę.

Užmiršti ir meilę ir mergelę, palikti ežerą ir medžioklės šautuvą! — taip ji likimas suspaudė.

Vakare paėmė šautuvą ir vaikščiojo ežero krantu. Atsisveikinti su ežeru ir žuvėdromis.

Mergelės laukė — jo nusiminimas didelis, ir ji turi ateiti jo palydėti.

Jis gavo atostogų. Pulko vadas už uolumą leido savaitę namuose pavišėti.

Vieną gegužės rytą paliko karėvines, o parvažiavęs rado, žydingus sodus. Su šiurkščiais karėviniu rūbais numetė žiemą, ir jo dvasioje krykštavo neribotas pavasario džiugumas.

Jis nesusamė, kaip džiaugtis... Pušys sveikino grįžusį klajūną, ežero veidas švitėjo džiugumu, o kranto smėlys juokėsi po jo kojomis.

Jis buvo laimingas... Ji, ištikima ir pasiilgusi, atėjo vel jo išlydėti. Jie susitiko toje pačioje vietoje.

Ant ežero kranto... Gegužės vakaras buvo švelnus, kaip šilka, ir kvėpėjo, kaip medus, o jų mintys buvo pritrūpusios pavasario žiedu.

Buvo nepaprastai grafi... Saulėlydžių nušviesta ant ežero krantų ji buvo, kaip vandens telija ant mėlynų gelmių.

Jis skendo jos akių žydrų ir glamonėjų jėgose, kaip nendrė.

Stebėjosi, kad jos lūpos — kaip sulenkinti raudonos rožės lapeliai, ant kurių drėgnu spindėjimu virpa kraujas ir gyvenė.

Laukiniu akimi paltė jo lūpas ir tirpo nuo apyvatų, — tai buvo vynas ir...

Glostė jos kaklą...

Vakarais, kai ežeras apsikloja migla ir skamba žuvėdrų alkani klyksmai, ežero krantais...

Vis toje pačioje vietoje, vis tą pačią liūdną, kaip žuvėdrų klyksmas, melodiją.

Ten yra supiltas kapas ir ten, ant to kapo, jis rymoja iki pusianaukčio.

Jo fleitos melodija klaiki ir liūdna, o laukinis verksmas plinta iš jos per platų ežerą.

Padeda fleitą ir tyliai tąja pačia melodija niūniuoją žodžius, daug sykių kartodamas.

Grįžk pas mane, Genyte, grįžk pas mane vargdie, grįžk pas mane, mylimoji. — Vargą vargsime kartu.

Žmonės žino jo dainelę, bet nemėgsta jos klausytis.

Prieš dvidešimt metų jis buvo jaunas. Aukštas ir tamsiai mėlynų akių.

Mylėjo šalimo kaimo ūkininko gražią dukterį Geniutę.

Ji buvo nepaprasto grakštumo ir turėjo šviesias ir tyras, kaip kūdikio, akis.

Įkūnyta sveikata ir žydėjimas. Jis buvo neturtingas, o ji turtingo ūkininko dukterė, ir tikrai nebūlys ežeras žinojo jų svajones.

"Gyvenimas pražus...", jie sakydavo, o krykštaujantis žuvėdras jų žodžius patvirtindavo.

Ežero veidrody gėrėdavosi savo jaunyste, o vasaros saulėlydžiai rausvai dažydavo jų mintis.

Gamtos vaikai... Tylėje ir atskirybėje jausdavo nepaprastą artumą, o vasaros naktų dangus paversdavo juos skaidriais rasos krislais.

Tylėdavo, kaip du vandens lašai, — už juos kalbėdavo ežeras ir džiugaujantis žuvėdras, — jų laimės dalininkai...

"Be žuvėdrų mes negalėtume gyventi," juokais sakydavo jie.

Rudenį jis gavo kvietimą stoti į kariuomenę.

Užmiršti ir meilę ir mergelę, palikti ežerą ir medžioklės šautuvą! — taip ji likimas suspaudė.

Vakare paėmė šautuvą ir vaikščiojo ežero krantu. Atsisveikinti su ežeru ir žuvėdromis.

Žuvėdras skraidė pro jį ir braižė savo ilgais sparnais melsvą ežero vandenį. Rodėsi, kad juokiasi iš jo nusiminimo.

Pakėlė šautuvą ir šovė į vieną skrendančių žuvėdrą. Žuvėdra nukrito prie jo kojų ir mirdama daužė baltus sparnus ir gelsvą smėlį. Jis atsisėdo šalia mirstančio paukščio ir žiūrėjo, kaip kraujas sunkėsi į sausą smėlį.

— Kam tu nušovėi žuvėdrą... žuvėdras kersija...

— Tai pasakė ji, jo mylimoji, atėjusi jo lydėti.

Paėmė jos rankas ir pasisodino šalia savęs.

— Mane jau likimas nubaudė, atskirdamas nuo tavęs.

Ilgai žiūrėjo į jos akis.

— Tavęs niekas negali nuskrėliauti...

Jis apkabino jos liemenį.

Ji tylėjo ir žiūrėjo į nušautą žuvėdrą...

Vakarais dengė ežerą palia migla, o ant krantų sustojo nakties šešėliai.

Karėvines odos, geležies ir alyvos kvapas. Rusiški keikimai ir pikti vyresniųjų veidai. Vakaraus papirosų dūmai ir karėvių pasakojamos "istorijos".

Ji ir vasaros vakarai prie ežero kranto pasidarė tolimai laimė, tik ilgesio ir skausmo pripildanti širdį.

Jis ėmė mokytis fleita groti — įstojo į pulko orkestrą. Fleita jam labiausiai tiko. Jos laukiniai garsais sroveno vandens ir žemės kvapas.

Laukinė melancholija — dabar jo dvasios spalva.

Karėviai ruošdavo pasilinkminimus ir ji kviesdavo pašvilpauti. Pritardavo prie armonikos.

Keistos čionykštės mergaitės. Jos, kaip karėviai, prie visko pripratusios.

Kartą, kai jis pašvilpavo vieną rusišką dainelę, nuogos moteriškos rankos apkabino jo kaklą. Gležnas kūnas prisipaudė prie jo krūtinės.

Jos kūnas buvo baltas ir kvėpėjo. Tik iš jos lūpų papūtė papirosų dūmai.

Jis apsvaigo... Bloškė mergaitę ant grindų ir išbėgdamas užtrenkė duris.

Grįždamas galvojo apie ją — gražią ūkininko dukrą...

Karėviai rytą juokėsi.

— Palikai ką namie... — atspėjo mintis.

— Liurbiškumas... — Pagyvensi — pamatysi... Jam buvo be galo keista.

Abėjonės ir klausimų pynės. Tik fleita ir atsiminimai pripildydavo tuštumą.

Karėviai pajaukė netingėdavo pakartoti, o jų įsitikinimai buvo nuoseklūs.

Jis išmoko švilpauti keletą jų tarpe teduonujamų dainučių ir pro langą žiūrėti, kaip mergaitės vilioja karėvius, atnešusios gėlių karininkams parduoti.

Jis gavo atostogų. Pulko vadas už uolumą leido savaitę namuose pavišėti.

Vieną gegužės rytą paliko karėvines, o parvažiavęs rado, žydingus sodus. Su šiurkščiais karėviniu rūbais numetė žiemą, ir jo dvasioje krykštavo neribotas pavasario džiugumas.

Jis nesusamė, kaip džiaugtis... Pušys sveikino grįžusį klajūną, ežero veidas švitėjo džiugumu, o kranto smėlys juokėsi po jo kojomis.

Jis buvo laimingas... Ji, ištikima ir pasiilgusi, atėjo vel jo išlydėti. Jie susitiko toje pačioje vietoje.

Ant ežero kranto... Gegužės vakaras buvo švelnus, kaip šilka, ir kvėpėjo, kaip medus, o jų mintys buvo pritrūpusios pavasario žiedu.

Buvo nepaprastai grafi... Saulėlydžių nušviesta ant ežero krantų ji buvo, kaip vandens telija ant mėlynų gelmių.

Jis skendo jos akių žydrų ir glamonėjų jėgose, kaip nendrė.

Stebėjosi, kad jos lūpos — kaip sulenkinti raudonos rožės lapeliai, ant kurių drėgnu spindėjimu virpa kraujas ir gyvenė.

Laukiniu akimi paltė jo lūpas ir tirpo nuo apyvatų, — tai buvo vynas ir...

Glostė jos kaklą...

Vakarais, kai ežeras apsikloja migla ir skamba žuvėdrų alkani klyksmai, ežero krantais...

Vis toje pačioje vietoje, vis tą pačią liūdną, kaip žuvėdrų klyksmas, melodiją.

Ten yra supiltas kapas ir ten, ant to kapo, jis rymoja iki pusianaukčio.

Jo fleitos melodija klaiki ir liūdna, o laukinis verksmas plinta iš jos per platų ežerą.

Padeda fleitą ir tyliai tąja pačia melodija niūniuoją žodžius, daug sykių kartodamas.

Grįžk pas mane, Genyte, grįžk pas mane vargdie, grįžk pas mane, mylimoji. — Vargą vargsime kartu.

Žmonės žino jo dainelę, bet nemėgsta jos klausytis.

Prieš dvidešimt metų jis buvo jaunas. Aukštas ir tamsiai mėlynų akių.

Mylėjo šalimo kaimo ūkininko gražią dukterį Geniutę.

Ji buvo nepaprasto grakštumo ir turėjo šviesias ir tyras, kaip kūdikio, akis.

Įkūnyta sveikata ir žydėjimas. Jis buvo neturtingas, o ji turtingo ūkininko dukterė, ir tikrai nebūlys ežeras žinojo jų svajones.

"Gyvenimas pražus...", jie sakydavo, o krykštaujantis žuvėdras jų žodžius patvirtindavo.

Ežero veidrody gėrėdavosi savo jaunyste, o vasaros saulėlydžiai rausvai dažydavo jų mintis.

Gamtos vaikai... Tylėje ir atskirybėje jausdavo nepaprastą artumą, o vasaros naktų dangus paversdavo juos skaidriais rasos krislais.

Tylėdavo, kaip du vandens lašai, — už juos kalbėdavo ežeras ir džiugaujantis žuvėdras, — jų laimės dalininkai...

"Be žuvėdrų mes negalėtume gyventi," juokais sakydavo jie.

Rudenį jis gavo kvietimą stoti į kariuomenę.

atlasą, o jos moteriškas jaunumas išlūbavo jo širdį. Ji sklaidė jo garbinius ir žiūrėjo į akis.

— ... Neuzmirši? ... Nepaliksi? ...

Naktis uždengė juodą skraistę, ir kalnai susigėdę užsnūdo.

Jis nuavė jos kurpaites ir nuometė ant smėlio...

Žuvėdras piktą džiugavimu šūkavo ir skraidydamos kvatojo sparnais.

Vėl karėvines. Vėl karėvio šinielis ir drausmė.

— Gal vedęs grįžai... — pasijuokė kuopos vadas.

Parauko...

Vėl griebėsi fleitos. Švilpavo ir buvo susimastęs.

Ilgos karėvio dienos... Drausmė, šinielis ir fleita.

Žiema.

Geniutės tėvai nusiminė. Kaimynai šaipėsi, o moterys paslapčiomis kalbėjosi.

Ji per dieną sėdėdavo prie ratalio ir retkarčiais sudūždavo jos ašara ir juodas pirkios grindis.

Naktimis snabždėdavo jo vardą ir tyliai verkėdavo perkritusi, kaip lapas.

Viena, kaip ištrėmimas ir kenčianti, kaip skriauda.

Iš melsdavosi menka, kaip dulkė.

Perpykęs tėvas pradėjo smarkiai barti. Minėjo namų garbę ir klausė jo vardo.

Ji pasakė.

Pajuto tėvo ranką ir apkabino jo kojas. Gelsvos kasos apsvyniojo apie šiurkščias vyriškas rankas.

Durys užaitrenkė, ir ji gulėjo ant sniego. Ant suminto tako į gimtąją pirką.

Ausyse dar tebeskambėjo: "Tu man ne dukra!..."

Atsisukėi kažkaip netyčia dar norėjo pabelsti. Bet rankos, dar nepalietusios durų, sudrebėjo ir bejėgiškai nusviro.

Visą naktį ji išbuvo daržinėje, šiauduose. Žiemos naktis glostė ją savo pikta ranka, o jos veidas degė nuo tirpstančių asarų.

Rytą išėjo į laukus. Pažiūrėjo dar į tėvo namus ir išėjo, palikusi ir grožį ir tėvų palaiminimą.

Šalimame kaime paklabeno. Moteriškė sumišo ją pamačiusi ir užtrenkė duris. Kelios akys palydėjo pro langą. Ir mažo šuns lojimas toli ją sekė.

Vakare sėdėjo prie ežero. Ten, kur buvo karštas smėlys ir pavasario vėjas nešiojo saldžius nuodus.

Ji keistai šypsojosi, o ant sutaršytų kasų krito smulkios sniego žvaigždutės.

Ežeras buvo nusėtas žemčiūgais, ir šaltas ramumas vaikščiojo krantais.

Plati akis prieš ją ramiai tviskėjo.

Stovėjo tylinti, kaip pušys ant ežero kranto, ir žiūrėjo į tamsią ir žiaurią gelmę.

Žiemos naktis žvaigždės sustingo, ir vėjas nedrįso alsuoti.

Žvaigždės krūptelėjo ir užsimerkė.

Kai vėl sumirgėjo, tamsioji akis buvo šalta ir rami, kaip ir iki šiol.

Pavasari ežeras žiemos lūžtis išmetė ant kranto.

Per žmonių veidus perbėgo šešėlis. Priminė, kad čia būta žmogaus.

Pavasario žemė duoda naujus žiedus. Nulaužtus ji pridengia dulkėmis.

Ir žmonės ten pat supylė mažą smėlio kapą.

Gyvenimas su vargais nesustoja.

Jei kas primindavo Geniutės vardą, ramūs žmonės numodavo ranka. Tas reikšdavo: "Kokia buvo, taip ir buvo."

Tik rūpestingos motinos išustrudavo savo pamokslus, sako mus dukterų subrendimo proga.

Gimdymo laikais kartais kažka atsimindavo ir sustigdavo ašara ant jų veidų.

Nedrįsdavo tada vienas antram pažūrėti į akis.

Vakarais, kai ežeras apsikloja migla ir skamba žuvėdrų alkani klyksmai, ežero krantais...

Vis toje pačioje vietoje, vis tą pačią liūdną, kaip žuvėdrų klyksmas, melodiją.

Ten yra supiltas kapas ir ten, ant to kapo, jis rymoja iki pusianaukčio.

Jo fleitos melodija klaiki ir liūdna, o laukinis verksmas plinta iš jos per platų ežerą.

Padeda fleitą ir tyliai tąja pačia melodija niūniuoją žodžius, daug sykių kartodamas.

Grįžk pas mane, Genyte, grįžk pas mane vargdie, grįžk pas mane, mylimoji. — Vargą vargsime kartu.

Žmonės žino jo dainelę, bet nemėgsta jos klausytis.

Prieš dvidešimt metų jis buvo jaunas. Aukštas ir tamsiai mėlynų akių.

Mylėjo šalimo kaimo ūkininko gražią dukterį Geniutę.

Ji buvo nepaprasto grakštumo ir turėjo šviesias ir tyras, kaip kūdikio, akis.

Įkūnyta sveikata ir žydėjimas. Jis buvo neturtingas, o ji turtingo ūkininko dukterė, ir tikrai nebūlys ežeras žinojo jų svajones.

"Gyvenimas pražus...", jie sakydavo, o krykštaujantis žuvėdras jų žodžius patvirtindavo.

Ežero veidrody gėrėdavosi savo jaunyste, o vasaros saulėlydžiai rausvai dažydavo jų mintis.

Gamtos vaikai... Tylėje ir atskirybėje jausdavo nepaprastą artumą, o vasaros naktų dangus paversdavo juos skaidriais rasos krislais.

Tylėdavo, kaip du vandens lašai, — už juos kalbėdavo ežeras ir džiugaujantis žuvėdras, — jų laimės dalininkai...

LAIŠKAI IŠ EUROPO

Rašo A. MILUKAS

"VEJAI"

Žmogaus gyvenime vėjai turi didelės reikšmės. Kartais jie mums labai reikalingi ir naudingi, bet dažniausia sudaro reikalingų rū

News From Occupied Lithuania

Among the countless Nazi atrocities which have been brought to light is the mass murder of the entire Jagomastas family in Vilnius at the time of the German occupation of Lithuania. The Jagomastas were well-known Lithuanian patriots from East Prussia. The Jagomastas-owned Lithuanian publishing house in Tilsit was an important factor in the Lithuanian national renaissance, especially during the period of the Russian ban on the Lithuanian press (1864-1904). The execution of Jagomastas, his daughter, his son-in-law, and his grandson, a student at the university of Vilnius, has been reported.

The noted Lithuanian orchestra conductor Hofmekleris and his assistant Durmaskia are also reported to have been executed by the Nazis. Hofmekleris, whose violinist brother is also a noted musician, was of Jewish extraction.

According to a statement, based on approximate estimates, made by the Soviet puppet commissar of agriculture in Lithuania, J. Laurinaitis, Lithuania was robbed of huge quantities of food supplies during the Nazi occupation: 700,000 tons of grain; more than 200,000 tons of meat; about 600,000 tons of milk; 12,000 tons of flax; more than 20,000 tons of linseed; more than 100,000,000 eggs; about 500,000 tons of potatoes; and about 1,500 tons of wool. It was also stated that the Nazis robbed Lithuania of some 500,000 heads of cattle, 200,000 horses, and 300,000 sheep. Losses in poultry were counted in millions.

The above allegations are a clear indication of Lithuania's abundant agricultural produce, a fact which the Soviets have always attempted to deny. An example of such Soviet propaganda was the assertion in 1940-1941 that loads of food were being sent from Russia "to feed the hungry Lithuanians." In reality, Lithuania was systematically exploited and deprived of her produce during the Soviet occupation as during the German.

Many of the Lithuanians forcibly sent to northern Italy during the German occupation of Lithuania are known to have willingly joined the ranks of Italian partisans who aided the Allied cause before the collapse of Mussolini.

Soviet sources announce that a congress of "Lithuanian intellectuals" was recently summoned in Vilnius. The main question on the agenda was reported to be the reconstruction of war-ravaged Lithuania. The consensus of opinion among free Lithuanians holds that the best

means to achieve this end would be by the removal of Soviet forces from Lithuania, the repatriation of deportees from Siberia, the cessation of deportations and the mobilization of Lithuanian youth, and appropriate reparations from both the Soviets and the Germans for damages resulting from requisitions and operations of war.

According to reliable reports, the Soviet occupational authorities in Lithuania are continuing their policies of deportation and Russian colonization. More than sixty thousand children from the Baltic States have been forcibly sent to Russia, allegedly for a "vacation," while at the same time, Russian children are being imported into those countries, evidently for Russification purposes.

Soviet decrees dealing with retirement pensions provide that they shall be given to persons bearing Soviet decorations, or to those who have achieved merit in serving the cause of the Russian Revolution and the Communist Party. Pensions for those Lithuanians who served the cause of Lithuania's independence have been discontinued.

The Soviet administration has abolished the district of Seinai, at the same time creating the district of Leipalingis, with the town of the same name as the administrative center, in its stead. This seems to indicate that the Soviets mean to disregard Lithuanian rights in Seinai, which was forcibly seized from Lithuania, together with the rest of Vilnius Region by Poland in 1920. Lithuania never recognized Polish sovereignty over Seinai. Despite precise stipulations in the Lithuanian-Soviet Peace Treaty (1920) that the frontier in that region was to be settled exclusively by Lithuanian-Polish negotiations, the Soviets "ceded" Seinai and the Suvalkai region to Germany in 1939, and have now apparently acknowledged Polish sovereignty over that territory.

Two Nazi officials notorious for their crimes in Lithuania were arrested recently in Germany by British occupational authorities. They are Heinrich Lohse, former Reichskommissar for Ostland (Eastern territories), and Otto Drechsler, former SA Brigadefuehrer and Kommissar for Latvia.

Another Nazi war criminal, Richard Schneider, recognized by Lithuanian refugees in Lubbeck, was handed over to the appropriate Allied occupational authorities. Schneider, a high official of the German security organization in Lithuania, was known for many atrocities committed against Lithuanian patriots. He was found in possession of several falsified Lithuanian passports.

It is reported from Lithuania that Antanas Karosas, Roman Catholic bishop of the Vilkaviskis diocese, died there in the summer of 1944. Since Vilkaviskis was the scene of tense Nazi-Soviet clashes, it is assumed that he may have perished as a consequence of these clashes. Bishop Karosas, eighty-nine years of age, was the oldest of the Lithuanian bishops. Made Bishop of Seinai in 1907, he was transferred after the occupation of that city by the Poles, to Vilkaviskis in 1927.

The Soviet official organ

Eight Things To Do About The Soviet Union

We do not like today to say with the Soviet Union, but let us not lose our own self-respect. "spheres of influence." We are mealy-mouthed. We say "security zones." They nevertheless are just what our more honest ancestors called them: spheres of influence.

Let us observe the Soviet Union working at the "sphere" idea.

In almost all of Central Eastern Europe, "liberated by the Red Army," the Soviet Union proceeds to practice deportations and liquidations, and proceeds to exclude—or narrowly restrict—all observers from other countries, and proceeds to set up governments controlled by Communists responsive to Moscow only. It proceeds to make half-a-dozen countries—running from Poland on the Baltic to Yugoslavia on the Adriatic—into Soviet annexes.

But now why did Britain and the United States allow this process even to start? Why did they bow to that false phrase "liberated by the Red Army"? All countries liberated from Germany were liberated by the joint efforts of all the Allies.

Why then did the United States and Great Britain fail to object, from the very beginning, frankly and firmly, to the obvious Soviet intention of using an Allied joint victory to add some 60,000,000 non-Soviet Central Eastern European peoples to the area of sole Soviet domination?

Let us have friendly relations. *Pravda*, in its issue No. 16, instructed the Lithuanian Communist Party to see that Lithuanian farmers harvest the sugar beet crop between October 20 and November 1. This is the first time that Lithuanian farmers have been ordered by the central government in Moscow to accomplish their work by a specified date.

Paleckis, the Soviet puppet premier of Lithuania, in a speech given at the Twelfth Supreme Soviet Council, reminded his audience of Lenin's statement to the effect that, "no nation which holds other nations in bondage can be truly free." These words apply perfectly to the Soviet Union in its present policies toward Lithuania.

Soviet efforts to bolshevize Lithuania may be seen from the following list, published in *Pravda*, of Communist educational institutions opened in Lithuania by the Soviets: two Marxist-Leninist evening universities, ten evening Communist Party schools, and one seminar to prepare Communist leaders for Lithuania. All this in a country where Communism was never popular among the people: in 1941, as admitted by the Soviet organ *Tarybu Lietuva* (Soviet Lithuania) in its issue No. 35 of 1941, the Lithuanian Communist Party had barely fifteen hundred members.

Museums and libraries in Vilnius have been robbed of 8,000 museum pieces and 36,000 volumes. According to the Soviet paper *Izvestia*, in its issue No. 169, all this property was taken to Minsk. Needless to say, the wishes of the Lithuanian people were not consulted.

According to broadcasts over the Vilnius radio, two monuments associated with Lithuania's wars of independence—the tomb of the Unknown Soldier and The Statue of Liberty, both on the grounds of the War Museum in Kaunas—have been

deported to remote recesses of the Soviet Union. When the elections took place only one ticket of candidates was permitted. In each country it of course won by a landslide. In the Baltic State of Lithuania it got 99.19 percent of the votes. And that figure was printed in a London newspaper, from a Soviet news agency, 24 hours before the polls were closed.

If such election are now held in Soviet-occupied (areas) they will carry no moral conviction at all to the American and British people.

The elections which will make the new Europe must be free and fair. (William Hard, *Reader's Digest*, Sept. 1945.)

Germany's Complicity in Soviet Seizure of Baltic States

Great Britain was, in that year (1939) unable to negotiate an alliance with Russia, because the price demanded was a price she had no right to pay—namely connivance in the partition of all eastern Europe, between Russia and Germany. Speaking in the House of Lords on December 5, 1939, Lord Halifax said:

"Earlier in the year (i. e., 1939) we tried to improve our relations with Russia, but always maintained the position that rights of third parties must remain intact and unaffected by our negotiations. I think that events have shown that the judgment and instinct of the British Government in refusing agreement with the Soviet Government in the terms of formulas covering cases of indirect aggression in the Baltic States were right. For it is now claimed that these formulas might well have been the cloak for ulterior designs, and I have little doubt that the

people of this country would prefer to face difficulties and embarrassments rather than feel that we had compromised the honor of this country and of the Commonwealth."

Russia planned the seizure of the Baltic States in disregard of international treaties, both specific and general, ostensibly because they might be used as a base for German "irect aggression" (as it was termed) against herself. But the truth—as events were soon to show—was that she planned and executed the seizure by arrangement with Germany.

The attitude of Great Britain in 1939 was as realistic as it was honorable. Had the alliance been concluded on Russia's terms, the only terms possible, namely the partition of Eastern Europe—and perhaps even more—Germany would have become master of Europe—and more—without an armed effort.

Statement by Former American Minister to The Baltic States

In a letter to the editor, published in the *New York Herald Tribune* of September 9, 1945, the Hon. Robert P. Skinner, former American Minister to Estonia, Latvia, and Lithuania, said:

THREE BALTIC STATES

There seems to be no ground for doubt that the American position with regard to the status of Estonia, Latvia and Lithuania is in need of clarification. It is a fact that representatives of those states are accredited to this government and the United States still recognizes them. Nevertheless, while certain measures are announced respecting Italy, Poland, Romania, Bulgaria, Hungary and Finland, to mention a few, no statement is available which in any manner affects a tacit recognition that the three Baltic states are under the jurisdiction of Soviet Russia.

If our recognition of the three Baltic States means anything beyond empty words, if the Atlantic Charter possesses real validity, if the right of small nations to exist continues to be a part of our credo, there must be some way of bringing the issue to an acceptable settlement. Although the Potsdam Communiqué contains no direct reference to the Baltic question, the Council of Ministers now set up certainly possesses the authority to consider the subject. The immediate important task of the Council is to draw up treaties of peace with five enemy countries "and to propose settlements of territorial questions outstanding on the termination of the war in Europe."

No fair-minded person will deny that Estonia, Latvia and Lithuania are entitled to a hearing, nor that we should give something more than lip service to our "recognition."

MARJONŲ MISIJONIERIŲ VEIKLA

- Kovo 10-17, Binghamton, N. Y., Šv. Juozapo bažnyčioje, misijos; kun. Antanas Mazukna, MIC.
- Kovo 11-17, Cambridge, Mass., Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, rekolekcijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.
- Kovo 11-17, Chicago, Ill., Dievo Apvaizdos bažnyčioje, misijos; kun. Adomas Markūnas, MIC.
- Kovo 11-24, Cambridge, Mass., Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, dviejų savaitių misijos; kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.
- Kovo 18-31, Chicago, Ill., Aušros Vartų bažnyčioje, dviejų savaitių misijos, kun. Adomas Markūnas.
- Kovo 24-31, Chicago, Ill., Sv. Jurgio bažnyčioje, misijos, kun. Antanas Mazukna, MIC.
- Balandžio 1-7, Pittston, Pa., Šv. Kazimiero bažnyčioje, misijos, kun. Adomas Markūnas, MIC.
- Balandžio 1-14, Chicago, Ill., Sv. Kryžiaus bažnyčioje, dviejų savaitių misijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC ir kun. Antanas Mazukna, MIC.
- Balandžio 8-14, Chicago, Ill., Sv. Juozapo bažnyčioje, misijos; kun. Adomas Markūnas, MIC.
- Balandžio 15-21, Detroit, Cih., Sv. Jurgio bažnyčioje, misijos; kun. Adomas Markūnas, MIC.
- Gegužės 5-12, Chicago, Ill., Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, misijos; kun. Jonas J. Jakaitis.

LITHS IN THE SERVICE

HOME FROM JAPAN

Sgt. Edmund G. Kashuba, son of Mr. and Mrs. Matt Kashuba, 1172 Murray St., Forty Fort, Pa., was honorably discharged from the U. S. Army after serving 44 months. He spent 32 months in the Pacific Theatre.

He wears the ribbons of Asiatic Pacific with 3 stars, Philippine Liberation 1 sta., American Theatre, Good Conduct Medal and Victory Ribbon.

He served with the 5th Air Service Command. He is a graduate of Marianapolis College.

A welcome home family party was held in his honor. Those present were: Rev. Jos. Stankevich of Canada, Mrs. Kathrine Stankevich, Mr. and Mrs. Matt Kvetkus, Frances Shesko, Mr. and Mrs. Jos. Navis, Miss Geraldine Navis, Mr. and Mrs. J. Mizzer and daughter Bernice of Shenandoah, Mr. and Mrs. Zatlavski and son Frank of Hunklocks Creek, Mr. and Mrs. A. Zagonis, Grand Mother Mrs. Navickas. M. K.

CORP. JOS. YURGAITIS AWARDED BRONZE STAR

Corp. Joseph Bashman Yurgaitis, son of Mrs. Mary Yurgaitis, 19 Evans Lane, Wilkes-Barre Township, Pa., was recently awarded the Bronze Star for heroic action in Rezonville, France.

Corp. Yurgaitis, served with the 739th Field Artillery Battalion and served under Generals Patton, Patch and Simpson. The citation reads:

"In connection with military operations in France, on September 8, 1944, Corp. Yurgaitis

volunteered to go into a very dangerous position to pick up desperately needed ammunition, left behind by his battery after they had been forced to withdraw.

"Corp Yurgaitis' bravery and soldierly conduct set a standard for the other men in his section and his courageous example reflects high credit upon himself and on the armed forces of the United States."

He entered the service April 5, 1943, and saw action in Belgium, Holland, France and Germany. He wears the ETO Ribbon with five battle stars, Good Conduct Medal, Victory Medal and the Bronze Star.

Before entering the service, Corp. Yurgaitis was employed as a mechanic at J. B. Carr Biscuit Company.

ATTY. SINCAVAGE ENDS WAR DUTIES

Mitchell Field, N. Y.—Staff Sgt. Francis E. Sincavage was discharged December 14th from this First Air Force Separation Center. He entered the Army Air Corps in April 1942.

Prior to entering the service, Sgt. Sincavage was a member of the law firm of Frank P. Lenahan and Congressman Dan Flood of Wilkes-Barre, Pa. He has served as non-commissioned officer in charge of the Legal Boards and Claims in the Third and First Air Forces. He is the son of Mrs. Anthony Sincavage of Sugar Notch, Pa., and brother of the Rev. A. J. Sincavage of Plymouth, Pa.

After a visit to his home he is rejoining the law firm which has its offices located in the Wilkes-Barre Miners Bank Building.

AMERIKOS VIENYBĖ PAGRISTA DAUGYBĖ KULTŪRŲ

Garsiausi šios šalies mokslininkai vis daugiau ir daugiau pripažįsta faktą, kad amerikiečiai privalo apsipazinti su kultūra ir kontribucijomis visų grupių, kurios sudaro mūsų gyventojų skaičių. Jie laiko, kad tas netik prisidės prie mūsų kultūros, bet paugdys vienybę šalyje, kurioje randasi tiek daug įvairių tautybių, rasijų ir tautinių praečių žmonių. Tuo pačiu laiku, panaikins nesuspatingumą tarpe įvairių grupių ir taip prisidės prie tikros demokratijos.

Daugelio miestų mokyklos ir organizacijos (kaip Springfield, Mass., Minneapolis, Minn., Cleveland, Ohio, ir kitų) domisi kultūra ir nuveikimais atskirų rasijų. Neseniai įvykęs incidentas New Yorko mokykloje tarpe negrų ir italų amerikiečių mokinių atkreipė dėmesį mokyklos viršininkų į svarbumą suprasti visas grupes mūsų tarpe.

Įvykis, tikrai riaušės, sukėlė daug diskusijų New Yorko apskrityje ir pakėlė klausimą, kad New Yorko mokyklos visiškai nestengė įvesti geresnius santykius arba geresnį supratimą tarpe savo mokinių, kurie reprezentuoja tiek daug tautybių, rasijų ir tt. Dr. John E. Wade, New York Superintendant of Schools, atsakė į ta užmetimą laikraščioje, tuo pačiu laiku, paduodamas instrukcijų mokytojams ir mokyklų vedėjams, kaip jie gali ugdyti geresnį susipratimą tarpe mokinių įvairių kilmės ir kaip kovoti rasinę ir tautybinę neapykantą.

Jis pataria mokytojams, kad literatūros, meno ir muzikos klaseje jie kalbėtų apie kiekvienos rasės kontribucijas, kad supažindintų mūsų vaikus su kiekvienos grupės nuopelnais mūsų kultūrai.

Jis toliau pataria studentams patiekti studijuoti pasiaukavimus abiejoms grupėms.

vardas Tesla, Einstein arba Carnegie bus minėti, jų kilmė irgi privalo būti pažymėta.

"Labai įdomu", jis sako, "darnuoti įvairių žmonių liaudies dainas šokti jų tautinius šokius, ir panašiai. Rasime daug panašumų įvairiose kultūrose."

Jau per kiek metų mūsų didesni miestų gyventojai turėjo progos apsipazinti su vengru, ukrainiečių, graikų, armenų, lietuvių, švedų, ispanų ir kitų tautų šokiais, pasiklausyti čekų, vokiečių, jūgoslavų, italų, rumunų ir kitų tautų dainų.

Tautinių grupių nariai turi raginti savo mokyklų tarybas, kad tokios programos būtų priimtose tose mokyklose, kurias jų vaikai lanko. Jeigu lietuviai, iš savo dalies, apsiims šią atsakomybę, pavieniai arba per savo socialines arba bažnytnines draugijas, jie netik iškęs savo vardą toje apylinkėje, bet prisidės prie vieningumo tarpe amerikiečių, nepaisant kokios jie tautinės kilmės, tautybos ar rasės. FLIS

Visų Lietuvių Mylimas ir Skaudžiai Nukentėjęs Misijonierius

TEVAS JONAS BRUZIKAS

Visiems lieciviams Amerikoje įdomiai raba ir reventingybs!

Jo jaudinanti laikai yra spaudinami!

"ZVAIGZDĖJE"

Skubėkit "ZVAIGDĖ" užsisakyti!

Kaina—\$1.00 metams

ZVAIGDĖS ADMINISTRACIJA

Palengvink Kaubias STRENU GELOS

Mažesniais palengvinti...
 B. A. C. K. PLASTERI
 J. Johnson pagaminato, Arizonoje, JAV.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

Yra labai naudinga knygtė, kuri daug padės tiems, kurie gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra daug gauti klausimai ir atsakymai angliu ir lietuvių kalbomis. Knygtė maža formato. Gali moterys je įsidėti į ridikulių dėgtelę. Didelės raidės, spauda aiški. Norintieji gauti knygutę "KAIP PATAPTI AMERIKOS PILIEČIU?" idėkite

